

زندگی به سبک خوشید

سیری در سیره و سبک زندگی امام رضا علیه السلام

فهرست

سخن آغازین.....	۹
بخش اول: امام، خانواده و خویشان	
زندگی شخصی.....	۱۳
مادر عابد.....	۱۳
نوزاد.....	۱۴
فرش و لباس.....	۱۵
ساده‌زیستی و اخلاق در منزل.....	۱۵
شعرخوانی.....	۱۶
تکریم فرزند.....	۱۷
نامه به فرزند.....	۱۸
نهی از منکر خانوادگی.....	۱۹
دعای خانوادگی.....	۲۱
اصرار بیجا.....	۲۶
بی‌مهری برادران.....	۲۷
صله‌رحم ممنوع.....	۲۸
معیار در هزینه خانه.....	۲۹
زدن فرزند ممنوع.....	۲۹
روابط برادری.....	۳۰

بخش دوم: امام و مردم

فصل اول: شیعیان	
به عمل کار برآید.....	۳۳
زبان‌بازی.....	۳۴
تکلیف مالی، نیاز مردم نه امام.....	۳۵
فخر نفروش!.....	۳۶
آداب تشییع.....	۳۷
رفتار کریمانه با منحرفان.....	۳۹
پیام امام به شیعیان.....	۴۲
امامت، دغدغه شیعه.....	۴۳
زیارت قبور صالحان.....	۴۵
مهمان و کار.....	۴۸
آداب میزبانی.....	۴۸
حق میهمان.....	۴۹
معاشرت.....	۴۹
ثروت‌اندوزی.....	۵۰
عیادت.....	۵۰
معیار شرافت و برتری.....	۵۲
حق مسیحیان.....	۵۳

فصل سوم: نیازمندان

بخشش اموال.....	۵۵
رفتار با فقیر.....	۵۵
بخشش جوانمردانه.....	۵۶
فصل دوم: شهروندان	
فروتنی در حمام.....	۴۷

فصل چهارم: زیردستان	۵۶	نیت پاک.....
اسراف.....	۵۷	شرم نیاز.....
تعیین مزد کارگر.....	۵۹	نداری.....
پرداخت سریع مزد کارگر.....	۵۹	ترس از حقوق الهی.....
هم‌نشینی با زیردستان.....	۶۰	جواد جانم انفاق کن!.....
رعایت حال زیردستان.....	۶۰	انفاق روزانه.....
تواضع در برابر غلامان.....	۶۱	گرامی داشتن فقرا.....
خانه کوچک.....	۶۲	آبروداری آبرومندان.....

بخش سوم: امام و حاکمان

نمازی که خوانده نشد.....	۷۹	دعای عرفه.....	۷۳
تذکر به خلیفه.....	۸۱	ولیعهدی.....	۷۳
بازتاب اعمال حاکمان.....	۸۴	صبر در برابر ظالمان.....	۷۵
دعای باران، مبارزه با شایعه.....	۸۴	عدالت حتی برای غیر مسلمانان.....	۷۶
نفرین امام.....	۸۸	ترور ممنوع.....	۷۷
		نماز تقيه‌ای.....	۷۸

بخش چهارم: امام، خوراک و بهداشت

لباس نو.....	۹۶	فصل اول: بهداشت لباس و آراستگی	
محاسن رنگین.....	۹۷	اعمال بهداشتی هفته.....	۹۳
فصل دوم: خوراک و خوردنی‌ها		عطر زدن.....	۹۳
خوردن.....	۹۹	شانه زدن.....	۹۵
سرکه با نمک.....	۹۹	انگشتر.....	۹۵
آداب غذا خوردن.....	۱۰۰	لباس.....	۹۶

۱۰۲ خرما ۱۰۱ شستن دست پس از غذا.

۱۰۳ چند سفارش خوراکی ۱۰۱ نوشیدن آب بین غذا.

بخش پنجم: امام و علم و حکمت

۱۰۹ استناد به قرآن ۱۰۷ فراتر از هر دانشمند

۱۱۰ نشر روایات اهل بیت علیهم السلام ۱۰۸ دانش امام

۱۱۲ شعری که امام می خواند ۱۰۸ پاسخ گویی

بخش ششم: امام و معصومان

۱۲۱ هدیه تربت ۱۱۵ فضیلت زیارت پیامبر صلی الله علیه و آله

۱۲۲ سوگواری در دهه اول محرم ۱۱۶ وداع با پیامبر

۱۲۳ فضیلت کربلا ۱۱۷ زیارت امیر مؤمنان علی علیه السلام

۱۲۴ زنده نگهداشتن یاد امام حسین علیه السلام ۱۱۸ جشن غدیر

۱۲۶ یادی از امام زمان ۱۱۸ جایگاه و اعمال عید غدیر

۱۲۸ زیارت حضرت معصومه علیها السلام ۱۲۰ تسبیح تربت

۱۲۱ اثر تربت

بخش هفتم: امام و عبادت

فصل اول: نماز و روزه

۱۳۹ سوره های نمازهای واجب

۱۳۳ نماز اول وقت

۱۳۹ تکبیر نماز

۱۳۴ هزار رکعت نماز، هزار ختم قرآن

۱۴۰ نافله در سفر

۱۳۵ نماز صبح

۱۴۰ رکوع و سجده

۱۳۵ نماز ظهر و عصر

۱۴۱ عبادت شبانه روزی

۱۳۶ نماز مغرب

۱۴۱ تقوا

۱۳۷ نماز عشا

۱۴۲ روزه مستحبی

۱۳۷ نماز شب

۱۴۲ کار با زیان روزه

۱۴۳	پارساترین.....	۱۵۰	اعمال شعبان.....
فصل دوم: قرآن			
۱۴۵	قرآن صبحگاهی.....	۱۵۱	شب نیمه شعبان.....
۱۴۵	تلاوت شبانگاهی.....	۱۵۲	آخر شعبان.....
۱۴۶	ختم قرآن.....	۱۵۳	دعای رؤیت هلال رمضان.....
۱۴۶	آداب قرائت سوره‌ها.....	۱۵۴	اعمال رمضان.....
۱۴۷	قرآن هدیه‌ای.....	۱۵۵	دعای سحر.....
فصل سوم: مناسبت‌های عبادی			
۱۴۹	روزه رجب.....	۱۵۶	شب‌های احیا.....

بخش هشتم: امام، دعا و ذکر

فصل اول: دعا		فصل دوم: ذکر	
۱۵۹	دستور همیشگی.....	۱۶۹	ذکر در محل کار.....
۱۵۹	صلوات.....	۱۷۰	ذکر مفید.....
۱۶۰	دعای قنوت.....	۱۷۱	شکر الهی.....
۱۶۰	دعای قنوت نماز جمعه.....	۱۷۱	چرز همراه امام.....
۱۶۱	دعا برای همه.....	۱۷۳	سجده شکر.....
۱۶۲	دعا برای شیعه.....	۱۷۴	ذکر سجده.....
۱۶۲	شیوه دعا کردن.....	۱۷۴	تعقیبات نماز صبح.....
۱۶۳	وداع با خانه خدا.....	۱۷۵	ادب نگارش.....
۱۶۴	شیوه صلوات بر پیامبر.....	۱۷۵	دعای شفا بخش.....
۱۶۵	دعای هنگام بیرون رفتن از منزل.....	۱۷۶	ذکر سوار شدن.....
۱۶۶	دعای فرزندان شدن.....	۱۷۶	ذکر ایام گرفتاری.....
۱۶۶	هرچه خدا خواست، همان می‌شود.....	۱۷۷	منابع.....

سخن آغازین

در ماه‌های پایانی سال ۱۳۹۱، مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای حفظه‌الله در دیدار جمعی از مردم خراسان شمالی، سخنان ارزشمندی را درباره ضرورت روشن‌سازی سبک زندگی اسلامی بیان کردند. این سخنان انگیزه‌ای شد تا با این رویکرد، متون روایی را بررسی کنیم؛ به‌ویژه متونی که بازگوکننده شیوه رفتاری اهل‌بیت علیهم‌السلام بود. با مطالعه این روایات دریافتم که بیشترین گزارش‌ها درباره سیره پیامبر خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم، امام علی علیه‌السلام، امام صادق علیه‌السلام و امام رضا علیه‌السلام است. بی‌تردید بهترین الگوی زندگی اسلامی - بنا بر قرآن - پیامبر خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم، و پس از ایشان، امامان بزرگوار هستند. گسترده‌گی روایات درباره سیره نبوی و همچنین وجود کتاب‌هایی مانند «سُنَن‌النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ» سبب شد که نوشتار پیش رو را به سبک زندگی رضوی علیه‌السلام اختصاص دهم.

برای تبیین سبک زندگی رضوی علیه‌السلام مجموعه احادیث مربوط را از کتاب‌های معتبری گرد آوردم؛ مانند کتاب شریف *الکافی* (اثر شیخ کلینی)، *عیون اخبار الرضا علیه‌السلام* (اثر شیخ صدوق)، *الارشاد* (اثر شیخ مفید و بحار الانوار

- جلد ۴۳ - (اثر علامه مجلسی). همچنین نیم‌نگاهی نیز به آثار معاصر نظیر کتاب «مسند الرضا علیه السلام» اثر آقای عزیزالله عطاردی داشته‌ام.

حاصل این پژوهش، گردآوری ده‌ها گزارش از سیره امام هشتم است که بخش قابل توجهی از آن، اکنون پیش روی شماست.

نوشتار پیش رو، در پی بیان کرامت‌ها و معجزات ارزشمند امام رضا علیه السلام نیست؛ زیرا این‌گونه آثار بارها منتشر شده و تلاش‌هایی پراجر هم بوده؛ لکن نوعاً در بردارنده رفتاری برای الگوگیری نیست، بلکه بیشتر برای اثبات امامت و نمایاندن جایگاه والای آن امام بزرگوار نشر یافته است.

پرکاربردترین منبع در این نوشتار، کتاب شریف و خواندنی عیون اخبار الرضا علیه السلام بوده که دو بار مطالعه شده است. برای این منظور از ترجمه دقیق و عالمانه مرحوم غفاری و جناب آقای مستفید بسیار استفاده شده است. گفتنی است که در پانوشت برخی داستان‌ها، نام چند منبع آمده است که دلیل این تعدد، آن است که از همه منابع یاد شده برای بیان داستان، استفاده شده است. بنابراین چه بسا در هیچ‌یک از منابع یاد شده آن داستان به صورت کامل نیامده است. در پایان، از همه کسانی که در نشر این نوشتار اهتمام ورزیده‌اند؛ به ویژه عالم علم دوست و علم‌پرور، جناب حجت الاسلام و المسلمین سبحانی نسب، مدیر محترم نشر جمال صمیمانه سپاسگزاری می‌کنم. به امیدی که این اثر مقبول درگاه حضرت حق و سبب شفاعت آن امام رئوف شود.

لا یق وصل تو که من نیستم، اذن به یک لحظه نگاهم بده ...

قم مقدسه - ۲۱ رمضان المبارک ۱۴۳۴ - ۸ مرداد ۱۳۹۲

مهدی غلامعلی